

کتابها، پژوهشهای تازه در زمینهٔ ایران‌شناسی (۱)

قانون اساسی ایران: سیاست و دولت در جمهوری اسلامی. اصغر شیرازی. آی. بی. توریس. ۳۲۵ صفحه. قیمت ۹. لندن ۱۹۹۷.

The Constitution of Iran: Politics and the State in The Islamic Republic.
Asghar Shirazi. I. B. Tauris, London, 1997, 325 pp.

این کتاب با تحلیل ایدئولوژی و شیوهٔ کار جمهوری اسلامی ایران، وقایع سیاسی پس از انقلاب را به‌تحریر درآورده است و تحول تدریجی دستگاه دولت را به‌نمایش می‌گذارد. اصغر شیرازی نقطه شروع کار خود را تنش‌های عمده در قانون اساسی میان اجزای قانونی، دموکراتیک و اسلامی قرار داده است. در این کتاب بررسی موزانه‌ای از پیدایش قانون اساسی، مضمون و رشد کنونی آن از آغاز جمهوری اسلامی تاکنون انجام شده است، که «مصلحت» نظام را راه حل کلیدی برخورد با مشکلات معرفی می‌کند. در این چارچوب، شیرازی به‌بحث پیرامون رابطه بین دولت و مذهب می‌پردازد و در فصل آخر کتاب به‌چالش‌های رودرروی شریعت و روحانیون می‌پردازد. به‌اعتقاد شیرازی، این امر راه را برای ارایهٔ بحث و انتقاد از سوی محافل مذهبی خارج از دستگاه روحانیت باز کرده است که می‌تواند تحول در ایدئولوژی اسلامی را در آینده تسریع کند. اصغر شیرازی پژوهشگر بخش علوم سیاسی در گروه بررسی‌های خاورمیانه در دانشگاه آزاد برلین است. فهرست مطالب کتاب به‌قرار زیر است: ۱. ترکیب قانون اساسی، ۲. پیدایش قانون اساسی، ۳. مناقشه در مورد ولایت فقیه، ۴. قدرت رهبر، ۵. ناتوانی مردم، ۶. سزوکوب حقوق بنیادین، ۷. قدرت روحانیت،

The Constitution of IRAN

*Politics and the State
in the Islamic Republic*

ASGHAR SCHIRAZI

Translated by John O'Kane

I.B. TAURIS

۲۲۴

۸. پذیرش غیر قابل اجتناب قوانین بیگانه با شریعت، ۹. درگیر کردن شریعت به وسیله «قاعده ضرورت»، ۱۰. درگیر کردن شریعت با «شرط ضمن عقد»، ۱۱. فرامین حکومتی، ۱۲. مصلحت نظام اسلامی به مثابه معیار قانونگذاری، ۱۳. مشروعیت، یک معیار غامض، ۱۴. آگاهی از بحران، ۱۵. جستجوی راه حلها، ۱۶. انتقاد از خارج، ۱۷. نتیجه گیری.

زنان و فرایند سیاسی در ایران قرن بیستم. پروین پایدار. دانشگاه کمبریج، ۱۹۹۷، ۴۰۱ ص.

Women and the Political Process in Twentieth Century Iran. Parvin Paidar.
Cambridge University Press. Cambridge, 1997, 410 pp.

پروین پایدار در یک تحلیل از نقش زنان در فرآیند سیاسی ایران نحوه تأثیرگذاری و تأثیرپذیری زنان را بر تحولات انقلابی و تکاملی قرن بیستم ایران، مورد توجه قرار داده است. وی نشان می‌دهد که چگونه سازماندهی دوباره سیاسی ایران الزاماً تعریف تازه‌ای از موقعیت زنان را به دنبال داشته است. نویسنده با نقد نظرات ارائه شده در تحقیقات قبلی که زنان را در حاشیه امور قرار می‌دهد این‌طور عنوان می‌دارد که مسائل مربوط به جنسیت، به واقع، در کانون فرآیند سیاسی و تاریخی ایران معاصر قرار دارد. نویسنده همچنین مسائل گسترده تری در مورد زنان در خاورمیانه و به طور کلی در کشورهای رو به رشد را مطرح می‌کند.

نویسنده سه بحث سیاسی گسترده و مرتبط را که بر سیاست قرن بیستم ایران سلطه داشته است

Women and the
political process in
twentieth-century Iran

PARVIN PAJGAR

۲۲۵

مطرح و تعریف می‌کند. این مباحث شامل بحث نوین‌گرایی، بحث انقلاب و بحث اسلامی کردن جامعه می‌گردد. به گفته نویسنده نوین‌گرایی یک موضوع اصلی در تاریخ ایران بوده که همچنان باقی مانده است؛ اما تعیین نوین‌گرایی به عنوان یکی از سه مبحث مسلط، به این مفهوم نیست که دو مبحث دیگر با نوین‌گرایی جدایی آشکار دارند. نویسنده توضیح می‌دهد که مباحث انقلاب و اسلامی کردن به شیوه‌های مختلف با مسئله نوین‌گرایی آمیخته شده‌اند. در سالهای بعد از انقلاب مشروطه نوین‌گرایی به طور گسترده به عنوان یک فرآیند اجتماعی-سیاسی تعریف شد که ایجاد رفاه اقتصادی، پیشرفت فن‌آورانه، عدالت اجتماعی، آزادی سیاسی و استقلال ملی را نوید می‌داد. نویسنده معتقد است که این دیدگاه «مبهم»، «آرمان‌گرایانه» و «نهایی» از نوین‌گرایی به عنوان راه نجات ملت ایران، تا امروز قدرتمند باقی مانده و انگیزه‌ای برای یک قرن مبارزات سیاسی شده است و در این چارچوب‌های کلی است که موقعیت زنان، به عنوان عامل تأثیرگذار و تأثیرپذیر بر تحولات اجتماعی و سیاسی ارزیابی می‌شود.

قبله عالم، ناصرالدین شاه قاجار و پادشاهی ایران، ۱۸۳۱-۱۸۹۶. عباس امانت. آی. بی. توریس. لندن. ۱۹۹۷. ۵۳۶ ص.

Pivot of the Universe. Nasir al-Din Shah Qajar and the Iranian Monarchy, 1831-1896. Abbas Amanat. I. B. Tauris. London. 1997. 536 pp.

این کتاب دربارهٔ نهاد پادشاهی در ایران معاصر است که در آن زندگی و دوران ناصرالدین‌شاه قاجار بخصوص اولین مرحله سلطنت وی مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده می‌کوشد تا به یک پرسش بنیادین پاسخ گوید که چگونه سلطنت، که کانون نظم سیاسی دوران باستان بود، در مقابل چالش‌های عصر جدید، چه از نظر بین‌المللی و چه از نظر داخلی، مقاومت کرده و خود را با آنها سازگار نمود؟ نویسنده پاسخ خود را در زندگی و کار ناصرالدین‌شاه، شخصیت و نحوه تربیت وی و شیوه رهبری سیاسی او جستجو می‌کند. به اعتقاد نویسنده زندگی ناصرالدین‌شاه، بیانگر تنگناها و حساسیتهایی است که بیشتر حکام جهان اسلام در قرن نوزدهم با آن روبرو بودند، اگرچه تعداد معدودی از آنها در مواجهه با مخاطرات و شورش‌هایی که وی به‌ویژه در اوایل سلطنت طولانی‌اش با آنها دست به‌گریبان بود، انعطاف‌پذیری وی را داشتند. نویسنده داستان تغییر ناصرالدین‌شاه را از یک ولیعهد نامطمئن به یک شاه جوان و سپس حاکمی که قدرت زیادی بر موقعیت دولت و سیاست خارجی داشت، تعریف می‌کند. نویسنده تلاش دارد الگویی را در تحکیم پادشاهی‌های سنتی کشف کند که نیروهای دوران جدید به‌عوض مانع تراشی در راه آنها باعث استحکام آنها شدند. کتاب قبله عالم با استفاده از آرشیوهای خصوصی و عمومی، تعبیر تازه‌ای از تکامل سلطنت در دوران جدید و در تعامل با نهاد دولت، جامعه و قدرتهای خارجی ارائه می‌دهد. نویسنده موضوعات اجتماعی و فرهنگی که اول‌بار در دوران سلطنت ناصرالدین‌شاه مشهود شد - به‌ویژه موضع ایران در جهان اسلام و برخورد با قدرتهای غربی - را مورد نظر قرار می‌دهد. عباس

From Land Reform to Revolution.

The Political Economy of Agricultural
Development in Iran 1962-1979

Fatemeh E. Moghadam

Tauris Academic Studies
I.B. Tauris Publishers
LONDON • NEW YORK

۲۲۷

امانت استاد تاریخ دانشگاه بیل است. وی مؤلف کتاب «رستاخیز و تجدید حیات: تشکیل جنبش باب در ایران»، و ویراستار کتاب «دلتنگی عالی: خاطرات یک شاهزاده ایرانی از حرمسرا تا دوران جدید» می باشد.

فهرست: ۱. فرزند ترکمانچای، ۲. پندهایی برای شاهزاده، ۳. آغاز پادشاهی، ۴. شاه و اتابک، ۵. گریز از تنگنا، ۶. بازی قدرت، ۷. جاه طلبی های جوانی، ۸. لغو صدارت، ۹. تنظیم کهنه و نو، ۱۰. پرده آخر.

از اصلاحات ارضی تا انقلاب: اقتصاد سیاسی توسعه کشاورزی در ایران (۱۹۶۲-۱۹۷۹). فاطمه ای. مقدم. آی. بی. توریس. لندن. ۱۹۹۷. ۲۲۵ ص.

From Land Reform to Revolution: The Political Economy of Agricultural Development in Iran (1962-1979). Fatemeh E. Moghadam. I. B. Tauris. London. 1997. 225 pp.

در این کتاب، نویسنده پیامدهای اقتصادی و سیاسی اصلاحات ارضی ۱۳۴۲ را تا انقلاب اسلامی مورد بررسی قرار داده و در یک جمع بندی کلی این نظر را ارائه می دهد که تصور یک خط مشی کشاورزی موفق تر که می توانست به رشد بیشتر کشور در دوران پهلوی بیانجامد امکان پذیر بود. اما چنان سیاستی احتمالاً اثر مشابهی بر تغییر ساختاری کشور باقی می گذاشت. نویسنده متذکر می شود که هر نوع سیاست جدید کشاورزی به هر حال دهقانان و عشایر را:

به کارگران مزدبگیر تبدیل می‌کرد و اتحاد سنتی بین سلطنت، زمینداران و علما را متحول می‌ساخت و گروه‌های مخالف را، از جمله چپ‌گرایان، که رهیافتهای مشابهی را از ابتدا توصیه می‌کردند به سوی مخالفت می‌راند. نویسنده معتقد است که به‌سختی می‌توان یک خط‌مشی اقتصادی موفق‌تر را تصور کرد که می‌توانست نتیجه اجتماعی و سیاسی دیگری را در پی داشته باشد. یافته‌های کتاب حاکی از آن است که عملکرد کشاورزی پس از اصلاحات ارضی سال ۱۳۴۲ در کل بهتر از آن بود که بسیاری از نویسندگان عنوان کرده‌اند چرا که برخی خط‌مشی‌ها به‌واقع اثرات مثبتی بر تولید داشتند. اما سیاست‌های کشاورزی می‌توانست بهتر باشد. نویسنده متذکر می‌شود که یک خط‌مشی کشاورزی مؤثرتر می‌توانست تسهیلات بیشتری برای تولیدکنندگان کشاورز و دامداران، از طریق اختصاص منابع دولتی، فراهم آورد. اعتبارات دولتی و خدمات دیگر هم می‌بایست برای نو کردن و مکانیزه کردن تولید دامداری و کشاورزی در بطن سازمانهای تولیدی نسبتاً جمعی موجود به کار گرفته می‌شد. این امر می‌توانست رشد سریعتر محصول و درآمد روستاییان را در پی داشته باشد.

فهرست: ۱. نظام سنتی تولید غذا، ۲. زمینه تاریخی، ۳. تفسیر سیاسی و ایدئولوژیک از خط‌مشی کشاورزی، ۴. تولید و خط‌مشی کشاورزی، ۵. روش‌شناسی، ۶. یافته‌های تجربی، ۷. خط‌مشی کشاورزی و انقلاب.

دیباچه‌ای بر فلسفه، الهیات و صوفیگری اسلامی. مجید فخری. وان ورلد. اکسفورد. ۱۹۹۷. ۱۵۱ ص.

A Short Introduction to Islamic Philosophy, Theology and Mysticism. Majid Fakhry. One World. Oxford. 1997. 151 pp.

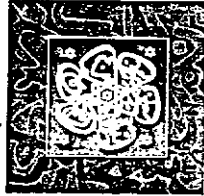
نویسنده در این کتاب فلسفه، الهیات و تصوف اسلامی را آن‌گونه که در ارتباط با یکدیگر قرار داشتند و رشد کرده‌اند به‌خواننده خارجی معرفی می‌کند. نویسنده متذکر می‌شود که این تحولات که یازده قرن جریان داشته و در قرنهای دهم و یازدهم میلادی به‌اوج خود رسید شدیدترین برخوردهای فلسفی را نیز به‌همراه داشته است. نویسنده تأکید دارد که در یک تحلیل و نقل چندی ضروری است که این رشد و ارتباط متقابل، از آغاز تا پایان، پیگیری شود نه اینکه همانند برخی از تاریخ‌نگاران فلسفه و الهیات اسلامی، کار تحقیق به‌قرن چهاردهم یا پانزدهم محدود شود. نویسنده در بحث‌های خود تلاش دارد تا رابطه فلسفه را، که فقها و صوفیان از آن تأثیر گرفته و یا مخالف آن درآمده‌اند، با منشأ یونانی و هلنی آن و نیز انتقال نهایی آن از پیرنه به‌اروپای غربی نشان دهد. وی تداوم فلسفه اسلامی و ارتباط آن با جنبش‌های بزرگ فکری در تاریخ جهان و اهمیت آن را به‌عنوان یک عنصر در فرهنگ جهانی به‌معرض نمایش می‌گذارد.

تلاش نویسنده این است که مفاهیم و مشکلات عمده فلسفی، فقهی و تصوف و ارتباط متقابل آنها را به‌صورتی فوجزانه و کافی بدون اطباب کلام و اشارات طولانی توضیح دهد.

- مجید فخری استاد بازنشسته فلسفه و استاد محقق مهمان در مرکز تفاهم مسلمان-مسیحی دانشگاه جورج تاون و واشنگتن است. از آثار منتشرشده وی می‌توان از تاریخ فلسفه اسلامی و فرضیه‌های اخلاقی در اسلام نام برد.

A SHORT
INTRODUCTION TO
ISLAMIC
PHILOSOPHY,
THEOLOGY AND
MYSTICISM

Majid
Fakhry

فهرست: ۱. انتقال فلسفه و علوم باستان، ۲. تضادهای سیاسی و مذهبی، ۳. طلوع فلسفه و اندیشه آزاد و سیستماتیک در قرن نهم میلادی، ۴. نوافلاطونی و نوقیناغورثی در قرون دهم و یازدهم، ۵. تعامل فلسفه و جزمیت، ۶. فلسفه و تصوف، ۷. تجدید حیات فلسفه در آندلس، ۸. پیشرفت ضدیت باخردگرایی و آغاز سقوط، ۹. اشراق و آشتی نوافلاطون‌گرایی و تصوف، ۱۰. روندهای معاصر و نوین.

انقلاب مشروطیت ایران: انقلاب عوام، سوسیال دموکراسی و منشأ فمینیسم (۱۹۰۶-۱۹۱۱). ژانت آفاری. دانشگاه کلمبیا. نیویورک. ۴۴۸ ص.

The Iranian Constitutional Revolution, 1906-1911. Janet Afary. Columbia University Press. New York. 448 pp.

ژانت آفاری در مورد کتاب خود می‌نویسد: «داستان انقلاب مشروطیت فرصتی را برای مطالعه یک رشته مشکلات فراهم می‌آورد که جوامع جهان سوم در آغاز قرن بیستم با آن مواجه بودند. از چین تا مکزیک، و از هند تا مصر، ترکیه و ایران این مشکلات عبارت بودند از نفوذ امپریالیسم غربی، فشار از دزون و بیرون برای نوین کردن جامعه بر اساس الگوهای غربی، تقاضا برای مردم‌سالاری از پایین، تضاد با نهادهای مذهبی، آزادی زنان، و تغییرات در مناسبات کارگری و دهقانی». نویسنده در مخالفت با دترمینیسم اقتصادی و الگوی زیرساخت-روساخت مارکسیسم علمی، در این اثر تلاش کرده است تا نشان دهد که فرهنگ، ایندولوژی و سیاست توسط

ساختارهای اقتصادی و اجتماعی تأثیر می‌پذیرند اما به نوبه خود بر آنها اثر می‌گذارند. وی همچنین در مخالفت با چشم‌انداز دوگانه برخی از نظریه‌پردازان پس از دوران استعمار، کوشیده است تا نشان دهد انقلابات جهان سوم، مثل انقلاب مشروطیت، رویدادهایی با چند ایدئولوژی هستند که درون یک دنیای پیچیده عمل می‌کنند و تحت تأثیر عامل امپریالیسم و تضادهای قومی، جنسی و طبقاتی داخلی شکل می‌گیرند. آفاری می‌نویسد: «می‌خواهم یک مفهوم پویاتر و سنجیده‌تر از عامل فکری در انقلاب را نشان دهم. مفهومی که ساخت فرهنگی، تاریخی و ایدئولوژیک دارد. من در استدلال خود سعی کرده‌ام نشان دهم که انقلاب نه تنها از دخالت امپریالیسم از خارج بلکه توسط تناقضات درونی شکل گرفته بود. به نظر من آنچه که یک مورخ می‌تواند امیدوار باشد به آن دست باید تشخیص تناقضات و تفاوت‌هایی است که در فرآیند تحول و نیز در چالش‌های ذهنی و ذاتی پدیدار می‌شود.»

فهرست: ۱. در آستانه انقلاب، ۲. اولین دوره مشروطیت، ۳. احساسات تازه و نیروهای جدید، ۴. استبداد صغیر، ۵. دوره دوم مشروطیت.

آزادی بیان در اسلام. محمد هاشم کامالی. انجمن متون اسلامی. کمبریج. ۱۹۹۷. ۳۴۹ ص. (نسخه تجدید نظر شده).

Freedom of Expression in Islam (Revised Edition). Mohammad Hashim Kamali. Islamic Texts Society. Cambridge. 1997. 349 pp.

Freedom of Expression in Islam

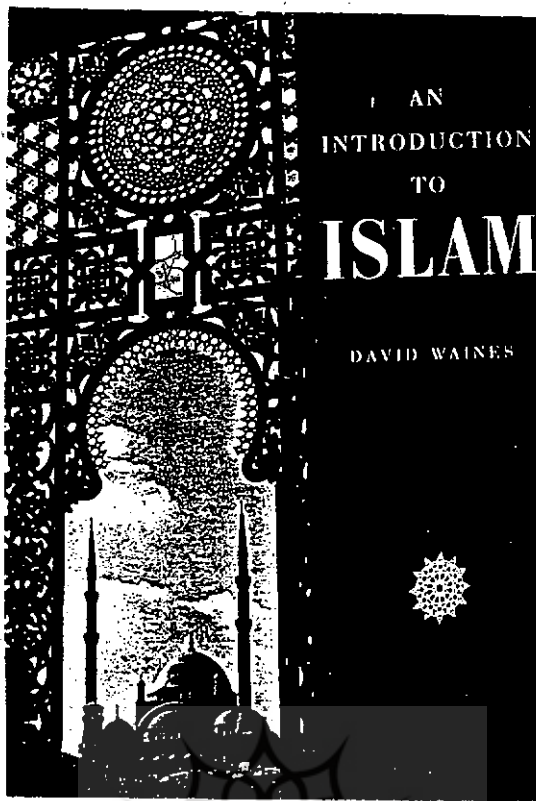
ISLAMIC TEXTS SOCIETY

۲۳۱

در سالهای اخیر موضوع آزادی بیان در اسلام یک بحث داغ شده است. پروفیسور محمد هاشم کامالی در کتاب خود «آزادی بیان در اسلام» بحث موجزی را در مورد آزادی بیان از نقطه نظر حقوقی و اخلاقی در اسلام ارائه می دهد. این کتاب اثری پیشرو است که دلایلی را که در مورد موضوع آزادی بیان در منابع فقهی یافته می شود ارائه می دهد و همچنین محدودیت های اخلاقی و حقوقی و فقهی را که اسلام بر اجرای این آزادی اعمال می کند بیان می کند. نویسنده به ویژه، برخورد پیچیده و دقیقی با مفاهیم آزادی از جمله اظهار عقیده (حریت الرأی)، آزادی انتقاد (حریت المعارضه)، آزادی مذهب (الحرية الدينية) دارد و به این وسیله به یاری پژوهشگران و کارگزاران این حوزه می شتابد. این کتاب نه تنها در مورد موضوع امکان آزادی بیان در اسلام بلکه در مورد سنت فرهنگی در اسلام و دستورات آن در مورد رفتار اجتماعی آموزنده است. خواندن کتاب، که به سبب سهولت در بیان ممتاز است برای افرادی که به مطالعه قانون اسلام یا جامعه اسلامی یا مسائل فقهی علاقه مندند آموزنده است، اما این کتاب همچنین در بحث جاری مربوط به تعریف و محدودیت های اصل آزادی بیان در کشورهای اسلامی شرکت می کند و نظر می دهد.

دکتر محمد هاشم کامالی استاد قانون در دانشگاه بین المللی اسلامی مالزی است که از سال ۱۹۸۵ تاکنون به تدریس قانون و فقه اسلامی اشتغال داشته است. در بین آثار وی می توان به «اصول فقه اسلامی» (کمبریج: انجمن متون اسلامی، ۱۹۹۱) اشاره کرد.

فهرست: بخش اول: مقدمه، الف. دیباچه، ب. تعریف و چشم انداز، ج. حقوق و حقوق بنیادین،

بخش دوم: دلیل تصدیقی، الف. اشارات مقدماتی، ب. اصل قرآنی حسب، ج. نصیحت، د. شورا، ه. اجتهاد، و. آزادی استقاد (حریت‌المعارضه)، ز. آزادی اظهار عقیده (حریت‌الرأی)، ح. آزادی معاشرت، ط. آزادی مذهب (الحرية الدينية)، ی. نتیجه‌گیری، بخش سوم: موانع اخلاقی، الف. موضوعات کلی، ب. موضوعات ویژه، بخش چهارم: موانع حقوقی، الف. اظهارات مقدماتی، ب. اظهار علنی سخنان زیان‌آور، ج. قذف، د. افتراء، ه. سب، شتم، و. لعن، ز. اسناد کفر به یک مسلمان (تکفیر المسلم)، ح. فتنه، ط. کفر (سب الله و سب الرسول)؛ نتیجه‌گیری.

مقدمه‌ای بر اسلام. دیوید وینز. دانشگاه کمبریج. کمبریج.

An Introduction to Islam. David Waines. Cambridge University Press. Cambridge.

در این کتاب اسلام از دو نظر بررسی شده است. بخش نخست مباحثی موضوعی در مورد بنیانه‌ها، دستورات اساسی و شیوه کار مسلمانان است که در جریان تشکیل جامعه اسلامی در حدود پنج قرن بسط و گسترش داده شد. نقطه مشترک این مباحث راههای مختلفی است که از طریق آنها محققان مسلمان پیرامون مکاشفات و تجربیات پیامبر خود حضرت محمد (ص) تحقیق کرده‌اند و نظر داده‌اند. نویسنده تأکید دارد که از آنجایی که تنها آثار این پژوهشگران باقیمانده است لذا هر تحقیقی که امروز انجام می‌گیرد تنها می‌تواند بر مبنای نظریات آنها باشد. اما اعتقادات مردم عامی و شیوه فکری آنان که به‌عنوان «اسلام» پذیرفته شده بود کمتر در تحقیقات معاصر نقش دارند. اگرچه درک این مسائل برای درک حوزه و گسترده‌گی اسلام ضروری است. بخش دیگر کتاب به پیشرفت

OXFORD ORIENTAL MONOGRAPHS

SUFISM AND ISLAMIC REFORM IN EGYPT

The Battle for Islamic Tradition

JULIAN JOHANSEN

CLARENDON PRESS OXFORD

۲۳۳

جامعه در جزیران گذار طولانی خود ظرف دو قرن گذشته اختصاص دارد که تحوّلنی تمام نشده است و باید هنوز منتظر نتیجه نهایی آن بود. نویسنده متذکر می شود که بخشی از علایق اخیر، به ویژه در میان پژوهشگران غربی، مشکلات مربوط به منشا و شکل گیری اولیه اسلام بوده است. به همین دلیل، نویسنده توجه خواننده را به گشت و گذاری در آثار محققان غربی که به منشا اسلام پزداخته اند جلب می کند. از آنجایی که کتاب مقدمه ای بر اسلام است، نویسنده قرآن و حضرت محمد (ص) را آن گونه که مسلمانان درک می کنند ارائه می کند نه آن گونه که دیگران آنها را توضیح داده اند.

فهرست: ۱. مقدمه، بخش اول: بنیانها، ۱. خدایی جز خدای بزرگ مرتبه نیست، ۲. سنت، بخش دوم: تعلیمات و شیوه های اسلامی، ۳. احکام الهی، ۴. الهیات: ایمان و عدالت، ۵. طریق صوفی، ۶. راه ائمه، بخش سوم: اسلام در دنیای جدید، ۷. سرزمین های اصلی مسلمانان و فراسوی آنها، ۸. مسائل اسلام معاصر.

صوفیگری و اصلاحات اسلامی در مصر: یا نبرد برای سنت اسلامی. جولیان یوهانسن. کلارندون پرس. آکسفورد. ۱۹۹۶. ۳۲۳ص.

Sufism and Islamic Reform in Egypt: The Battle for Islamic Tradition. Julian Johansen. Clarendon Press. Oxford. 1996. 323 pp.

صوفیگری که یکی از مهمترین گرایشات اجتماعی مصر محسوب می شود تاریخچه ای طولانی و فعال دارد و مورد مباحثات زیادی قرار گرفته است. این امر به ویژه در دوران جدید مورد توجه قرار

گرفته است زیرا هم تندروهای اسلامی و هم اصلاح طلبان نوگرای اسلامی کوشیده‌اند تا صوفیگری را به عنوان یک پدیده ناخواسته یا خرافات ارتجاعی عنوان کنند. نویسنده کتاب توجه خود را به تلاشهای صوفیان مصر معطوف می‌کند و آثار یکی از شیوخ این طریقت را مورد بررسی قرار می‌دهد که، به منظور مقابله با چالشهای انتقادی تحریر شده است. این شیخ دفاع شدیدی از صوفیگری می‌کند و آیین‌ها، عبادات جمعی و نقش شیوخ را بررسی می‌کند. وی همچنین به مسائل گسترده تری چون وجود منافذ یکی پیغمبر و مسئله معجزات اشاره می‌کند و این امر را در سایه اعتقادات صوفیان مورد ملاحظه قرار می‌دهد. نویسنده کتاب اشاره دارد که صوفیان مصری برای جلوگیری از انتقادات خصومت آمیزی که اخیراً به آنها می‌شود برخی از عناصر اصلی اعتقادات خود را کم اهمیت جلوه می‌دهند یا آنها را دوباره نویسی می‌کنند. نویسنده همچنین موقعیت خاص صوفیان مصری و موقعیت تصوف را در چارچوب وسیعتری مورد بحث قرار می‌دهد. وی مبنای تحلیل خود را بر نظرات ارائه شده در گردهمایی‌های صوفیان در قاهره بین سالهای ۱۹۸۸ و ۱۹۹۰ و نیز متون منتشر شده و خصوصی قرار می‌دهد. برخی از منتقدان صوفیگری و طریقت صوفیانه به فقدان اشاره صریح قرآن در مورد تصوف یا اشاره در سیره پیغمبر و احادیث در این زمینه به عنوان مدرکی برای اثبات ادعای خود آنها که صوفیگری یک بدعت و خارج از حدود اسلام است اشاره دارند. برای برخی از افراد، وجود سلسله مراتب روحانی به عنوان یک توهین به درست‌اندیشی شناخته می‌شود. جای تعجب نیست که اعضای این سلسله مراتب روحانی این امر را به خود گرفته و از مقام و موقعیت خود دفاع کرده‌اند. این عده با اظهار این قضیه که صوفیگری در قلب اسلام قرار دارد کوشیده‌اند تا خود را به عنوان نمایندگان و مدافعان یک اسلام روحانی و ایده آل تثبیت کنند. اگر کلی بخواهیم بررسی کنیم، نتیجه قطب بندی علایق و جاه طلبی‌هاست که در آن نمایندگان صوفیان برای مورد شناسایی قرار گرفتن از سوی عموم به عنوان حافظان سنت اسلام در رقابت با گروههای اسلامی که از نظر سیاسی تندروتر هستند قرار دارند.

نویسنده چند موضوع را در بحث بین صوفیان و منتقدان آنها جدا می‌کند که بسیاری از این موضوعات قرن‌هاست که خود بحث‌انگیز بوده‌اند. به عنوان مثال تفسیر قرآن و حدیث اهمیت حیاتی دارد. برای مسلمانانی که دارای علایق غیر صوفیانه هستند، تفسیر متون به شدت و دقت تمام عملی در جریان تفسیر تاریخی و وابسته به اوضاع و شرایط متن است. اگر این شکل از تفسیر را به عنوان تنها صورت مشروع بپذیریم لذا مخالفت با موضوع تأویل امری ساده می‌آید. نتیجه ساده به کارگیری این طریق اینست که تنها معنی کلمه به کلمه قرآن قابل پذیرش است.

موضوعات ویژه بحث‌انگیز در این مبحث مذهبی شامل موقعیت حضرت محمد (ص)، شفاعت پیغمبر و اولیا بین خدا و مؤمنان، زیارت بارگاه اولیا، برکت، نقش شیخ صوفی به عنوان راهنمای مریدان و یک مدافع اصول صوفیانه و مسائل بحث‌انگیز دعاها (جمعی - حضره) hadra و مؤنودی‌ها (Mawalid) می‌گردد.

فهرست: ۱. صوفیگری و اصلاح، ۲. عشیره محمدیه و شاذلیه محمدیه، ۳. عشیره و طریقه در حضور و در پنهان، ۴. جشن‌ها، اصلاح، تنش در سنت، ۵. پیامبر، ۶. معجزات پیغمبر، ۷. ایده آل و تصویر درست‌اندیشی، ۸. القبا صوفیگری، ۹. ملاقات‌های عمومی و عادی و جشنهای فصلی، ۱۰. تغییر کیش، خرقه‌پوشی، جانشینی.